

Vihreä työllisyysohjelma

Hyväksytty puoluevaltuuskunnan kokouksessa 27.4.2014

Johdanto.....	1
Tavoitteena korkea työllisyysaste.....	1
Huoltosuhteen heikkeneminen.....	1
Rakenne- ja suhdannetyöttömyys.....	2
Tulkoon rakennemuutos!.....	2
Työmarkkinoiden murros.....	2
Valttikortit rakennemuutoksessa.....	3
Keinot.....	3
Vihreässä työelämässä on tilaa kaikille.....	5
Keinot.....	6
Elinvoimaisen yritystoiminnan Suomi.....	8
Keinot.....	9

Johdanto

Tasa-arvoisessa ja oikeudenmukaisessa yhteiskunnassa jokaisella on oikeus osallistua työntekoon omien taitojen ja mahdollisuuksien mukaan. Julkisen vallan on huolehdittava, että tämä oikeus toteutuu ja että suomalaisten työ palvelee mahdollisimman hyvin kestävän talouden tavoitteita.

Työn tekeminen ei ole itseisarvo, vaan se on keino, jolla rakennamme ja ylläpidämme yhteiskuntaamme. Valtiolle se antaa mahdollisuuden kerätä veroja. Parhaimmillaan työ voi tarjota ihmisille myös mielekästä elämänsisältöä ja kokemuksen osallisuudesta ja yhteisöön kuulumisesta. Työllä on voitava tulla toimeen ja jokaisella on oltava mahdollisuus parantaa toimeentuloa omalla työllään.

Tavoitteena korkea työllisyysaste

Vihreä työllisyysohjelma tähtää työllisyysasteen nostamiseen pohjoismaiselle tasolle. Suomen työllisyysaste on useista eri tekijöistä johtuen merkittävästi alhaisempi kuin muissa pohjoismaissa.

Työllisyysasteeseen vaikuttaa paitsi työttömien määrä, myös työelämän ulkopuolella olevien, kuten opiskelijoiden, eläkeläisten ja vanhempainvapailla olevien määrä. Työelämän ulkopuolella oleviin voi sisältyä myös piilotyöttömiä, eli ihmisiä, jotka tekisivät mieluummin töitä, jos sopivaa työtä olisi tarjolla.

Merkittävimpiä Suomen alhaisemman työllisyysasteen osatekijöitä verrattuna muihin pohjoismaihin ovat yli 55-vuotiaiden alempi työllisyysaste, työelämän ulkopuolella olevien 25-40-vuotiaiden naisten suuri osuus sekä miesten alentunut työllisyys lähes kaikissa ikäluokissa.

Huoltosuhteen heikkeneminen

Väestön vanheneminen kasvattaa eläkeläisten määrää ja vähentää veroja maksavien työssäkäyvien määrää, eli heikentää huoltosuhdetta. Tämä vaikeuttaa hyvinvointivaltion rahoittamista, ellei

työelämään kyetä tuomaan uusia ryhmiä. Väestön ikääntyminen aiheuttaa siis verotulojen vähenemisen.

Työtä tekevän väestön vähenemisestä ei automaattisesti aiheudu työvoimapulaa, mikäli työmarkkinat eivät syystä tai toisesta työllistä uusia ihmisiä pois jääneiden tilalle. Vaikka yhteiskunnassa olisi paljon tekemätöntä työtä, se ei muutu työpaikoiksi, ellei työnantajilla ole kykyä tai halua maksaa työpanoksesta hinta, jolla työntekijän on mielekästä ottaa työ vastaan, tai ellei sopivaa osaamista ole tarjolla.

Rakenne- ja suhdannetyöttömyys

Työttömyyden kaksi keskeistä lajia ovat rakennetyöttömyys ja suhdannetyöttömyys.

Rakennetyöttömyys aiheutuu siitä, että työmarkkinat muuttuvat, ja työnhakijat ja avoimet työpaikat eivät kohtaa. Esimerkiksi työpaikkojen alueellinen sijainti tai osaamistarpeet ovat voineet muuttua siten, että uusiin tehtäviin ei löydy sopivaa työvoimaa, vaikka yhteiskunnassa on samanaikaisesti työttömyyttä.

Suhdannetyöttömyyttä esiintyy heikossa suhdannetilanteessa, kuten finanssikriisistä seuranneessa taantumassa. Suhdannetyöttömyyden hoidossa keskeisiä työkaluja ovat raha- ja finanssipolitiikka, joilla voidaan tasata suhdanteita ja ylläpitää kysyntää ja talouden vakautta. Finanssipolitiikan liikkumavara on turvattava huolehtimalla, että velkaa voidaan ottaa huonoina aikoina ja että sitä maksetaan pois hyvinä aikoina.

Vihreästä raha- ja finanssipolitiikasta on linjattu erillisessä linjapaperissa. Tämä ohjelma keskittyy siksi muihin työkaluihin, joilla työllisyysastetta voidaan nostaa.

Tulkoon rakennemuutos!

Suomi on rakenteiden kriisissä. Kärsimme kasvavasta rakenteellisesta työttömyydestä, jonka kasvua heikko suhdannetilanne vauhdittaa. Globaalin talouden murrosta ei voi pysäyttää, mutta sen voi kääntää mahdollisuudeksi, joka tuottaa uutta vaurautta ja hyvinvointia.

Meidän on oltava edelläkävijöitä yhteiskunnan ja talouden rakennemuutosten edessä. Vientivetoisena maana emme voi jäädä paikoillemme, vaan meidän on varmistettava, että vientiin ja kansainväliseen palveluliiketoimintaan tähtäävillä yrityksillämme on riittävä kilpailukyky ja edellytykset kehittyä kohti muuttuvan globaalin työnjaon mukana.

Työmarkkinoiden murros

Globalisaation edetessä on suomalaisyritysten tuotantoa siirretty maamme rajojen ulkopuolelle. Kilpailu globaaleilla markkinoilla ja kaupan esteiden purku ovat avanneet mahdollisuuksia työpaikkojen siirtämiseen edullisten tuotanto-olosuhteiden, alhaisen verotuksen ja heikon lainsäädännön ja sääntelyn maihin. Jotta työpaikkoja olisi paikallisesti, tulee poliittisia ratkaisuja tehdä kansainvälisesti. Globaali kauppa vaatii ylikansallisia sääntöjä.

Käynnissä on myös aloittainen rakennemuutos. Teollisuuden osuus työstä vähenee ja samalla koulutuksen, sosiaali- ja terveyspalveluiden sekä muiden palveluiden osuus työllisten määrästä kasvaa. Suomi on kuitenkin palvelusektorin kehityksessä jäljessä monia muita maita. Palvelusektorin toimintaedellytyksiä tulee parantaa, sillä hyvin toimivan palvelusektorin merkitys maan taloudellisessa menestyksessä on suuri.

Myös lisääntyvä automatisaatio saa aikaan sen, että joitain työpaikkoja ei markkinoille enää synny. Voimakkaan tietoteknistymisen on arvioitu mullistavan työmarkkinat jo lähitulevaisuudessa. Jopa kolmasosan nykyisistä suomalaisista työpaikoista arvioidaan katoavan, kun automatisaatio korvaa ihmistyötä. Murros kohdistuu lähes kaikkiin toimialoihin. Matalan osaamisen rutiininomaiset työt automatisoituvat ensimmäisinä, kun taas uudet työt syntyvät voittopuolisesti korkeaa osaamista ja luovuutta vaativille aloille. Osalle matalan osaamisen työvoimasta muutos merkitsee vaikeuksia löytää töitä.

Korkean osaamisen ja teknologian maana globaali robotisaatio luo suomalaiselle liike-elämälle ja teollisuudelle huomattavia mahdollisuuksia uhkien lisäksi. Uuden toimialan ja työpaikkojen synnyttämistä robottien ja automaattisten järjestelmien valmistuksen ja viennin ympärille tulee edistää.

Valttikortit rakennemuutoksessa

Suomessa toimivassa perinteisessä teollisuudessa on paljon ympäristöosaamista. Tämän ympäristöteknologisen osaamisen soveltaminen ja kehittäminen edelleen on paras lääke teollisen rakennemuutoksen vaikutusten minimointiin. Ympäristöhaasteisiin, kestäväan energiantuotantoon sekä puhtaakseen ruokaan ja veteen liittyvä teknologia on yksi Suomen valttikorteista. Resurssitehokkuuteen tähtäävien materiaalien kiertoa lisäävien prosessien ja menetelmien kehitys tarjoaa huomattavia mahdollisuuksia liiketoiminnalle ja suomalaisen teollisuuden kustannustehokkuuden kasvattamiselle.

Sopeutuminen rakennemuutokseen edellyttää myös politiikan toimia. Tarvitsemme investointeja infrastruktuuriin, koulutukseen sekä energiatehokkuuteen ja energiantuotantoon. Siirtämällä painopistettä tuontiriippuvaisista energiamuodoista kotimaiseen uusiutuvaan energiaan lisäämme työllisyyttä Suomessa ja pienennämme vaihtotaseen alijäämää. Kaikkiin näihin aloihin liittyy hyvät mahdollisuudet päästä vientimarkkinoille edelläkävijänä. Tämä luo paitsi kestävämpää taloutta, myös pitkällä tähtäimellä arviolta 90 000 uutta työpaikkaa Suomeen.

Muita viennin mahdollisuuksia tarjoavat korkea osaamisemme mobiiliteknologiassa ja digitaalisissa palveluissa sekä vankka koulutusosaamisemme. Myös kansainvälisen tason osaaminen lääketieteessä ja terveydenhuollossa luo näille aloille kasvumahdollisuuksia.

Yksilötasolla rakennemuutokseen vastaaminen edellyttää kattavampaa aikuis- ja muuntokoulutusta sekä parempia mahdollisuuksia muuttaa työn perässä tai tehdä etätöitä. Jatkuvasta kouluttautumisesta ja oman osaamisen kehittämisestä onkin tehtävä kaikkien oikeus.

Keinot

Investoinnit ja energiapolitiikka

1. Edistetään siirtymistä puhtaampaan energiaan ja energiatehokkuusinvestointien tekemistä kannustimilla, ympäristölle haitallisista tuista luopumalla sekä esimerkiksi rakentamismormeja tiukentamalla..
2. Luodaan työtä Suomeen toteuttamalla valtakunnallinen energiapolitiikan uudistus, jolla ohjataan velvoitteilla, veroilla ja kannustinjärjestelmillä energiantuotantoa työllisyyttä, korkeaa kotimaisuusastetta ja ympäristöystävällisyyttä edistävään suuntaan.
3. Luodaan työtä koko Suomeen edistämällä hajautettua energiantuotantoa.
4. Cleantechin kotimarkkinoita tulee vahvistaa julkisten hankintojen ohjauksella ja tukemalla

yri­tysten investointeja, kasvu­a ja kansainvälistymistä.

Verotus

4. Loivennetaan palvelualan kehitystä haittaavaa verokiilaa madaltamalla työn verotusta ja siirtämällä painopistettä erityisesti ympäristöä kuormittavan kulutuksen ja pääomatulojen verotukseen. Muutokset verotuksen painopisteissä tulee toteuttaa verotuksen progressiivisuus säilyttäen ja siten, että ne tukevat erityisesti matalapalkkaisen työn kannattavuutta.
5. Suitsitaan verokilpailua. Säädetään EU:n sisällä minimitaso yhteisöverolle. Siirrytään mahdollisimman laajasti yhtenäiseen ympäristöverotukseen. Yhtenäistetään globaalisti saastuttavan elinkeinotoiminnan verotusta ja siirrytään työn verotuksesta kohti raaka-aineiden verotusta.

Kansainvälisen kilpailun säännöt

6. Luodaan suomalaisille digitaalisten palveluiden tuottajille laajemmat kotimarkkinat toteuttamalla mahdollisimman vapaat EU:n digitaaliset sisämarkkinat.
7. Edistetään kansainvälisissä kauppaneuvotteluissa ympäristö- ja ihmisoikeussopimusten toteutumista, jotta työpaikkoja ei siirry maihin, joissa yritykset voivat saada epäoikeudenmukaista kilpailuetua toimimalla epäeettisesti.

Koulutus ja elinikäinen oppiminen

8. Jatkuva oman osaamisen kehittäminen valmistaa parhaiten alalta toiselle siirtymiseen rakennemuutosten tullessa ja mennessä. Tehdään aikuis- ja täydennyskoulutuksesta arkipäivää kaikille työkäisille luomalla toimiva koulutustilijärjestelmä.
9. Koulutustarjontaa kohdennetaan ennakoitujen koulutustarpeiden mukaisesti. Paras työllistymisen tae ei ole mahdollisimman pitkä koulutus, vaan hyvin yhteiskunnan tarpeita vastaava koulutus, joka on sovellettavissa muuttuviin tilanteisiin ja täydennettävissä koko eliniän ajan.

Liikkuvuus

10. Ihmisten mahdollisuuksia liikkua työn perässä parannetaan myöntämällä rahallista tukea työn perässä muuttaville työttömille.
11. Työn vastaanottamista myös kauempaa kotoa helpotetaan raideliikennettä kehittämällä.
12. Kohtuuhintaisten asuntojen puute ei saa jarruttaa työvoiman liikkuvuutta. Tehostetaan kohtuuhintaisten vuokra-asuntojen kaavoittamista ja rakentamista erityisesti metropolialueella ja siirretään päätösvaltaa asuntopolitiikasta metropolihallinnolle yksittäisten kuntien harjoittaman verokilpailun ja osaoptimoinnin ehkäisemiseksi.
13. Omistusasumisen verotuksia on edelleen asteittain karsittava tavoitteena vuokra- ja omistusasumisen tasavertainen kohtelu.

Vihreässä työelämässä on tilaa kaikille

Alhaisen työllisyysasteen aiheuttama huoltosuhteen heikkeneminen nakertaa hyvinvointivaltion rahoitusta. Jos veronmaksajien määrä pienenee merkittävästi samalla kun runsaasti palveluja ja tulonsiirtoja käyttävien ikääntyneiden määrä kasvaa, hyvinvointivaltio näivetty säästö- ja leikkauspaineissa. Yhdenkin työpanoksen sysääminen työmarkkinoiden ulkopuolelle on siis paitsi syrjäytymistä aiheuttava inhimillinen tragedia, myös taloudellinen ongelma hyvinvointivaltiolle.

Vihreät haluavat tehdä työnteon mahdolliseksi niillekin, joiden elämäntilanteeseen täysipäiväinen työskentely ei sovi. Kaiken työnteon on oltava kannattavaa, myös epätyypillisissä työsuhteissa. Kestävyyssvajeen taltuttamisen kannalta tärkeintä on, että mahdollisimman moni saa elantonsa pääasiallisesti työtä tekemällä eikä tulonsiirroista, riippumatta työtuntien määrästä.

Toisaalta mahdollistamalla osa-aikainen työskentely nykyistä paremmin, voidaan saada uusia ryhmiä työelämän ulkopuolelta osallistumaan työmarkkinoille. Ihmiset, joille nykyinen normityöaika on liian rankka, joko fyysisesti tai psyykkisesti, voivat osallistua omien kykyjensä mukaan, sen sijaan, että ovat kokonaan työelämän ulkopuolella. Tällaisia ryhmiä ovat esim. osatyökykyiset ja vammaiset. Myös pienten lasten vanhemmat ja eläkeikä lähestyvät hyötyvät paremmasta työajan joustosta. Työajan vähentäminen johtaa myös tulojen pienenemiseen, joten työn jakamiseen ei ole syytä ketään pakottaa, vaan paremminkin tarjota siihen mahdollisuus.

Työuria on pidennettävä, mutta sitä ei tule tehdä ihmisten hyvinvoinnin kustannuksella. Työurien pidentämisessä työelämän laadun kehittäminen on avainasemassa. Tämä asettaa haasteen erityisesti työn organisoimiselle ja johtamiselle alati muuttuvassa ympäristössä. Motivaatio ja mielekäs työ edistävät jaksamista ja tuottavuutta.

Koulutus on yksi tae pitkille ja yhtenäisille työurille. Pelkän peruskoulun käyneiden työura on useita vuosia korkeammin koulutettuja lyhyempi muun muassa epävarmempien työllistymismahdollisuuksien ja pitempien työttömyysjaksojen vuoksi. Vihreät haluavat mahdollistaa kaikille heille itselleen parhaiten sopivan koulutuksen suorittamisen.

Suomalaiset tekevät arviolta 15 000 henkilötyövuoden verran palkattomia ylitöitä vuodessa. Tämän työmäärän jakaminen työllistäisi merkittävästi. Rakennemuutoksen seurauksena yhä suurempi osa työstä ei ole aikaan ja paikkaan sidottua, vaan määräytyy työntekijälle asetettujen vastuiden perusteella. Tämä lisää henkisesti kuormittavien palkatta tehtävien ylitöiden riskiä. Työntekijöiden ylikuormittamiseen on puututtava ajoissa, jotta vältetään ennenaikaiset eläköitymiset ja saadaan ihmiset jaksamaan töissä pidempään.

Nuorisotyöttömyyden kuriin saaminen on erityisen tärkeää, koska työuran alun työttömyysjaksot heijastuvat pitkälle uraan, palkkaukseen ja hyvinvointiin. Yhteiskunnan on tarjottava nuorille erityistukea, joka vastaa eri elämäntilanteissa olevien nuorten yksilöllisiä tarpeita. Samoin kaikki epätasa-arvo ja syrjintä työmarkkinoilla on resurssien haaskausta. Naisten patkätyöt ja vastentahtoiset osa-aikaisuudet nakertavat työelämän tasa-arvoa.

Suomen on nähtävä maahanmuuton potentiaali työmarkkinoille. Tarvitsemme sekä työperäistä maahanmuuttoa että kaikkien maahanmuuttajaryhmien yksilöllisiä työllistymisen tukitoimia. Työllistyminen on osa kotoutumista ja sen varmistamiseksi tulee tarjota asianmukaista kielikoulutusta ja keventämällä maahanmuuttajan palkkaamiseen liittyvää lupabyrokratiaa. Työllistymispalveluja tulee tarjota myös Suomeen työnhakuun saapuneille maahanmuuttajille.

Moni työkykyinen ja -haluinen kohtaa fyysisiä esteitä työskentelylleen. Nämä liittyvät usein työtiloihin tai työtapoihin. Fyysisten esteiden poistamisen tukeminen yhteiskunnan taholta on tehokas tapa edistää työllistymistä.

Keinot

Aktiivisen työvoimapolitiikan toimet¹ ja työttömyysturva

1. Aktiivisen työvoimapolitiikan tulee perustua tutkimusnäyttöön, joka osoittaa toimenpiteiden tuottavan hyötyjä työllisyysasteen noston tai syrjäytymisen ehkäisyn kannalta.
2. Aktivointitoimenpiteiden tulee tähdätä työmarkkina-aseman parantamiseen eikä niillä saa olla leimaavia tai muuten haitallisia vaikutuksia työllistymiselle.
3. TE-palvelut uudistetaan siten, että työttömyysturvan käytön valvonta erotetaan työllistämistoiminnasta. Työttömyysturvan ehtojen täyttymisen tarkkailu siirretään työttömyysturvan maksusta vastaaville organisaatioille, jotta TE-keskuksissa on mahdollista rakentaa luottamuksellinen, työllistymiseen tähtäävä asiakassuhde. TE-palveluissa keskitytään tarjoamaan työnhakijoille ja työnantajille tietoa työmarkkinoista ja työttömien palveluista sekä helpottamaan työnantajien ja työnhakijoiden kohtaamista. Työnhakijan ja työnvälityksen välistä yhteydenpitoa lisätään.
4. Työttömien palveluissa työskentelevien välistä monialaista yhteistyötä lisätään ja saman kohderyhmän palvelut keskitetään mahdollisuuksien mukaan saman katon alle.
5. Työllistämistoimenpiteiden täytyy olla työnhakija- ja työmarkkinalähtöisiä, jotta työnhakijan yksilölliset tarpeet tulevat huomioitua. Eri väestöryhmille, kuten nuorille työnhakijoille, korkeakoulutetuille, yli 50-vuotiaille ja maahanmuuttajille, tarjotaan mahdollisimman kohdennettuja palveluita.
6. Tehdään työn ja sosiaaliturvan ja työn yhteensovittaminen saumattomammaksi ottamalla askelia kohti perustuloa. Kaikkien yhteiskunnan nykyisten tukien tulee olla sovitettavissa osittaiseen työskentelyyn.
7. Kehitetään muutosturvaa maksamalla pitkän työhistorian omaaville alle 500 päivää työttömänä olleille ansiosidonnaisesta turvasta katettavaa sopeutumisrahaa hänen ottaessaan vastaan aiempaa matalapalkkaisemman työn.

Nuorten työllisyys ja opintojen nopeuttaminen

8. Taataan jokaiselle nuorelle kolmen kuukauden sisällä työttömäksi jäämisestä opiskelu-, työpaja-, kuntoutus- tai harjoittelupaikka. Nuorisotakuun toteuttamiseen varataan riittävät resurssit.
9. Rajataan ansiosidonnaisen työttömyysturvan enimmäiskesto 400 päivään.
10. Jatketaan ja kehitetään nuorille suunnattua koulutustakuuta kattavammaksi. Lisätään peruskoulun tai ammattikoulun keskeyttäneille tarkoitettuja jatkopaikkoja.
11. Monet nuoret tarvitsevat siltatyöpaikkoja, joissa he voivat hankkia työkokemusta. Luodaan lopetetun työelämävalmennuksen tilalle ensityöpaikkaohjelma, jossa työnteon ohella varataan aikaa aktiiviseen työnhakuun avoimille työmarkkinoille.
12. Otetaan työelämä tietojen ja -taitojen opetus osaksi opetusta kaikilla koulutusasteilla ja lisätään oppilaitosten yhteistyötä työelämän ja työvoimaviranomaisten kanssa.
13. Tarjotaan henkilökohtaista opinto-ohjausta, jota kehitetään ohjaamaan oppilaita sukupuolesta ja taustasta riippumatta heitä kiinnostavaan jatkokoulutukseen sekä tekemään myös niin sanottuja epätyypillisiä valintoja.
14. Vähennetään välivuosien määrää kehittämällä joustavia opiskelijavalinnan tapoja, joilla mahdollistetaan opintojen aloittaminen aiempien opintojen perusteella sekä joustavat

siirtymät korkeakoulujen sisällä ja välillä.

15. Sujuvoitetaan opintoja mahdollistamalla opiskelu sairauspäiväraha-aikana, kehittämällä aiemmin opitun tunnistamista ja tunnustamista ja turvaamalla toimeentulo opintojen aikana. Koulutuksen kuormittavuutta suhteessa tutkinnon laajuuteen sekä tavoitteelliseen suoritus aikaan arvioidaan alakohtaisesti ja kohtuullistetaan tarvittaessa.
16. Luovutaan miesten yleisestä asevelvollisuudesta ja siirrytään sen sijaan valikoivaan asevelvollisuuteen.

Eläkkeet sekä iäkkäiden, vammaisten ja osatyökykyisten työllisyys

16. Porrastetaan eläkemaksuja siten, että työnantajien alle 25-vuotiaista ja yli 55-vuotiaista maksamia eläkemaksuja alennetaan merkittävästi. Tämä kompensoidaan korottamalla maksuja 35-54-vuotiaista, joilla on paras työllisyystilanne.
17. Nostetaan eläkeiän alarajaa ja sidotaan ikäraajat elinajanodotteeseen.
18. Osa-aikaisen työskentelyn helpottaminen tukisi erityisesti työurien pitenemistä loppupäästä sekä vanhempien, osatyökykyisten ja vammaisten mahdollisuuksia osallistua työelämään. Työssä jaksamista parantavat muun muassa vaikutusmahdollisuudet työaikoihin, joustavat työaikajärjestelyt, työaikapankit ja työaikaliukumat.
19. Edistetään kohonneen työkyvyttömyysriskin omaavien henkilöiden, kuten yli 50-vuotiaiden, työllistymistä siten, että oikeutetaan suuri työnantaja vapautumaan palkkaamansa yksittäisen työntekijän työkyvyttömyyseläkkeen riskistä maksamalla korotettua työeläkemaksua.
20. Helpotetaan työkyvyttömyyseläkkeellä olevien mahdollisuutta kokeilla paluuta työelämään nostamalla ansaintarajaa ja tekemällä siitä vuosikohtainen. Pidennetään ajanjaksoa, jonka ajaksi eläkkeen voi laittaa lepäämään ilman pelkoa sen menettämisestä.
21. Korvataan työhistoriaa vailla oleville kansaneläkkeenä maksettava työkyvyttömyyseläke samansuuruisella tuella, johon ei liittyisi rajoituksia omien tulojen hankkimiselle.

Vanhemmuuden ja työssäkäynnin yhdistäminen

22. Vanhemmuuden kustannukset muutetaan jaettavaksi kaikkien työnantajien kesken siirtämällä ne suoraan Kelan maksettavaksi.
23. Jaetaan vanhempainvapaat 6+6+6 -mallin mukaan.
24. Tehdään vanhempainvapaista joustavampia, jotta samanaikainen osa-aikatyö olisi mahdollista. Otetaan käyttöön Ruotsin malli, jossa vanhemmat voivat itse päättää, milloin ja millä jaksotuksella vanhempainvapaansa pitävät. Vapaita voi pitää aina siihen saakka kunnes lapsi täyttää 8 vuotta.
25. Edistetään vanhempainvapailta paluuta ottamalla käyttöön kuuden kuukauden mittaisen vanhempainvapaan jälkisuojaa, jonka aikana työnantajalla on irtisanomistilanteessa todistustaakka, ettei irtisanominen johdu vanhempainvapaan käyttämisestä.
26. Työttömien yksinhuoltajien työllistymisveroaste voi olla jopa yli 90 prosenttia. Puretaan yksinhuoltajien sosiaaliturvaan liittyvä kannustinloukku esimerkiksi kohdennetulla veronkevennyksellä.

Maahanmuuttajien työllisyys

27. Helpotetaan maahanmuuttajien työllistymistä lisäämällä suomen kielen ja kulttuurin kurssien saatavuutta.
28. Helpotetaan oleskelu- ja työluvan saamista. Työnantajille on tarjottava selkeää tietoa maahanmuuttajan palkkaamiseen liittyvästä lainsäädännöstä.
29. Tarjotaan työllistymispalveluja myös ulkomaalaisille.
30. Helpotetaan ulkomaalaisten työntekijöiden palkkaamista luopumalla työvoiman saatavuusharkinnasta.
31. Otetaan anonymi työnhaku käyttöön julkisen sektorin rekrytoinneissa.

32. Tarjotaan maahanmuuttajille tarvittaessa valmentavaa koulutusta koulutuksen nivelvaiheissa.

Työhyvinvointi

33. Turvataan työsuojeluvalvonnalle riittävät resurssit työntekijöiden kuormituksen seurantaan.
34. Kaikilla koulutusasteilla opetukseen on sisällytettävä yleisten työelämätaitojen ja johtamistaidon opetusta.
35. Valtio tukee työpaikoilla investointeja esteettömyyteen, työhyvinvointiin ja sisäilmaongelmien korjaamiseen.
36. Varmistetaan terveydenhuollon ja tukipalvelujen resurssien riittävyys ja panostetaan terveysongelmien ja ongelmien kasautumisen ennaltaehkäisyyn.
37. Työterveyshuoltoa kehitetään painottamalla nykyistä enemmän ennaltaehkäisyä ja työhyvinvointia.
38. Parannetaan työssä jaksamista kehittämällä lomapankkijärjestelmä määräaikaissa työsuhhteissa oleville.

Elinvoimaisen yritystoiminnan Suomi

Luovalle tuholle rakentuva vapaa, mutta sosiaalisesti ja ekologisesti vastuulliseksi säännelty, yritystoiminta muodostaa taloudellisen hyvinvoinnin perustan. Tulevaisuudessa erityisesti pienet ja keskisuuret yritykset ovat taloutemme selkäranka. Suurin osa kaikkien suomalaisten yritysten liikevaihdosta ja uusista työpaikoista syntyy jo nyt pk-yrityksiin. Ratkomalla yrityksen perustamiseen ja ylläpitoon liittyviä verotuksen, byrokratian ja rahoituksen haasteita voidaan pk-yrityksiin synnyttää vielä paljon enemmän uusia työpaikkoja.

Yritysverotuksen on oltava läpinäkyvää, työllistämiseen kannustavaa ja oikeudenmukaista. Yritysverotuksella tulee pyrkiä kannustamaan kasvavia yrityksiä ja parantaa yrittämisen alkutaipaleella olevien toimintaedellytyksiä. Yhteiskunnallisten ja sosiaalisten yritysten uusia toimintamalleja tuetaan. Verotuksen painopistettä pitää muuttaa siten, että se kannustaa investoimaan yrityksen kasvuun sekä tutkimukseen ja kehitykseen.

Yritysten työllistämisen kynnystä tulee madaltaa tarjoamalla yrittäjille neuvontapalveluita yhden luukun periaatteella. Verokiilan pienentämiseksi ja työllisyyden parantamiseksi verotuksen painopistettä tulee siirtää ansiotulojen verotuksesta kulutuksen ja ympäristöhaittojen verotukseen progressio säilyttäen. Lisäksi pienimpien palkkojen verotusta tulee madaltaa. Myös osatyökykyisiä ja pitkäaikaistyöttömiä työllistävien sosiaalisten yritysten toimintaedellytyksiä on parannettava.

Erityisesti vaikeassa taloustilanteessa yritystoimintaa kuristaa rahoituksen puute. Pankkien varovaisuus lainojen myöntämisessä ja pienempiin yrityksiin sijoittavan pääoman puute jarruttavat yritysten perustamista ja kasvua. Yritysten rahoitusta tulee tukea sääntelyä uudistamalla ja valtiollisia yritysainajärjestelmiä laajentamalla.

Myös kilpailusta on tehtävä reilumpaa pienten ja keskisuurten yritysten sekä suurempien yritysten välillä. Tämän edistämiseksi julkisissa hankinnoissa on pyrittävä pilkkomaan hankinnat pienempiin osiin siten, että pienemmätkin toimijat voivat osallistua ja menestyä tarjouskilpailuissa. Näin julkinen sektori voi mahdollistaa kotimaisten toimijoiden kasvua ja tuotekehitystä normaalien hankintojensa sivutuotteena.

Riskit kuuluvat yrittäjyyteen. Suomalaisen yhteiskunnan turvaverkon tulee kuitenkin ulottua myös yrittäjiin. Yrittäjien sosiaaliturvaan liittyvät epäkohdat on korjattava, jotta useampi uskaltautuu yrittäjäksi.

Keinot

1. Helpotetaan yrityksen perustamista ja madalletaan ensimmäisen työntekijän palkkaamisen kynnystä luomalla yhden luokun periaatteella toimiva valtakunnallinen palvelukonsepti.
2. Tuetaan kasvuhakuista ja investointipainotteista yritystoimintaa siirtämällä maltillisesti verotuksen painopistettä yhteisöverosta pääomatulojen verotukseen sekä voimistetaan pääomatuloverotuksen progressiota.
3. Pienennetään verokiilaa keventämällä pienimpien tulojen verotusta sekä siirtämällä verotuksen painopistettä ansiotulojen verotuksesta kulutuksen ja ympäristöhaittojen verotukseen progressio säilyttäen.
4. Vahvistetaan yritysten rahoituskanavia laajentamalla valtion yrityslainajärjestelmiä, mahdollistamalla joukkorahoituksen käyttäminen sekä luomalla pk-yritysten joukkovelkakirjamarkkinat.
5. Nostetaan arvonalisäverovelvollisuuden alaraja EU-direktiivin sallimalle maksimitasolle 10 000 euroon.
6. Edistetään julkisissa hankinnoissa hankintojen pilkkomista siten, että pk-yritysten on mahdollista osallistua tarjouskilpailuihin.
7. Parannetaan reilusti toimivien yritysten asemaa tiukentamalla veroparatiisisääntelyä ja mahdollistamalla hankintalainsäädännössä veroparatiisien välttäminen julkisissa hankinnoissa.
8. Nostetaan yhteiskunnallinen yrittäjyys vahvemmin uuden yrittäjyyden muodoksi.
9. Luodaan yrittäjärauha vähentämällä erityisesti pieniä yrityksiä kuormittavien selvitysvelvoitteiden määrää.
10. PK-yritykset voivat käyttää valtiollista joustoluottoa maksaakseen ALV-velat.
11. Yrittäjien ja itsensä työllistäjien sosiaaliturvaa kehitetään lyhyellä aikavälillä takaamalla oikeus työmarkkinatukeen samoin ehdoin kuin palkansaajille ja pitkällä aikavälillä siirrytään kohti perustuloa.
12. Turvataan ja parannetaan kevytyrittämisen mahdollistavien palveluiden toimintaedellytyksiä.
13. Sisällytetään kaikilla koulutusasteilla opetukseen yrittäjyyskoulutusta, ja tarjotaan sitä myös kaikille halukkaille työttömille tai työssäkäyville. Luodaan maahanmuuttajille suunnattuja yrittäjien tukipalveluita ja koulutusta. Edistetään akateemisen ja opiskelun aikaisen yrittäjyyden mahdollisuuksia kehittämällä innovaatio- ja yrityshautomotoimintaa.